

Przyjaciel Ludu

Pismo polsko-katolickie w południowej części Wielkopolski.

Przyjaciel Ludu" wychodzi trzy razy tygodniowo.
Cena po pocztę z odnośnym miesięcznie 250 mk.
Cena bez odnośnika miesięcznie 200 mk. z dośw. w don. 2400 mk.
Cena w Polsce miesięcznie 3600 mk.
Pośrednicy egzemplarz 300 mk.
Cena opaski 2 franki. W innych krajach 100 procent drożej.

Redaktor odpowiedzialny: Franciszek Duszyński.
Adres dla listów: Nowy Przyjaciel Ludu — Kępno (Wlkp.)
Druk i skład: Drukarni Spółkowej w Kępnie, ul. Makłowicza 54.
Telefon nr. 47.

Lena ogłoszeń:
Zwyczajne na wiersz nieparełowy jednolitego 400 mk
Zwyczajne na wiersz parny 500 mk
Zwyczajne na wiersz parny 1000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 1500 mk
Zwyczajne na wiersz parny 2000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 3000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 4000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 5000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 6000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 7000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 8000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 9000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 10000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 11000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 12000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 13000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 14000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 15000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 16000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 17000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 18000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 19000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 20000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 21000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 22000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 23000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 24000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 25000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 26000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 27000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 28000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 29000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 30000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 31000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 32000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 33000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 34000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 35000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 36000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 37000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 38000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 39000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 40000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 41000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 42000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 43000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 44000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 45000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 46000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 47000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 48000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 49000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 50000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 51000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 52000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 53000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 54000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 55000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 56000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 57000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 58000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 59000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 60000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 61000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 62000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 63000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 64000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 65000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 66000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 67000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 68000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 69000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 70000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 71000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 72000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 73000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 74000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 75000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 76000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 77000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 78000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 79000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 80000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 81000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 82000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 83000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 84000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 85000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 86000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 87000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 88000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 89000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 90000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 91000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 92000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 93000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 94000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 95000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 96000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 97000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 98000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 99000 mk
Zwyczajne na wiersz parny 100000 mk

Nr. 75. Kępno, na czwartek 5 lipca 1923 r. Rok X.

Nowy minister skarbu.

Przebieg ministra Grabskiego został mianowany ministrem skarbu. Dyrektor Pocztywnej Kasy Oszczędności z najwybitniejszych finansistów w Polsce. Nie tylko naczelnym dyrektorem, ale twórcą instytucji, która jest dziś jeoną z najpotężniejszej instytucji kredytowych polskich i zajmuje pierwsze miejsce w życiu gospodarczym państwa, obok Osoba p. Lindego cieszy się ogólną sympatią społeczeństwa ze względu na demokratyczny charakter P.K.O., która będąc instytucją powstałą z inicjatywy oszczędności obywateli, inwestuje swe kapitały w instytucjach kulturalno-oświatowych, w przedewszystkiem na widoku podniesienie dożycia, a pomijając moment spekulacyjny. "Gaz. Poranna" omawiając nominację p. Lindego do ministra skarbu podkreśla, że dzięki jego mianowaniu zostanie ciągłość polityki skarbowej, który warunek reformy skarbu. Tekst mianowania — pisze "Gaz. Por." — została powierzona w całości specjaliście, wybitnemu znawcy finansów i skarbowych, biegłemu administratorem z uporczywą energią i szczęśliwiej energią i doprowadził do stanu kwitnącego. Wykazał on na stanowisku prezesa tej instytucji również na stanowisku ministra poczty i telegrafów wybitną energią i niezrównanym zmysłem. Wybór Lindego uznać należy za bardzo mądre i piękne czyny.

Witosa o ustąpieniu p. Grabskiego.

W związku z dymisją Ministra Skarbu p. Witosa Prezes Rady Ministrów p. Witos oświadczył, że przedstawił prasie listy Ministra Grabskiego o niedostatecznym wykonaniu działalności Ministerstwa Skarbu. W ostatnich dniach dotarła do niego wiadomość, że p. Grabski żądał od p. Grabskiego represji przed sądem walutowym, p. Grabski zwałek z wyjątkiem życzenia, 2) Min. Grabski był przeciwnikiem zaliczek dla urzędników.

Urządowanie przez min. Lindego.

Dzisiaj objął urządowanie nowy minister skarbu p. Hubert Linde, który przedtem odbył dwugodzinną konferencję z ustępującym ministrem. Następnie nowemu ministrowi przedstawili sprawozdanie departamentów i naczelnicy wydziałów skarbu.

Słowa prawdy i pokoju.

Ojcowski Szej trosce o wciąż jeszcze zagrożony dla zagojenia ran wojennych nieodwołny wywodził Ojciec Święty do kardynała Genueńskiego (który był przedstawicielem Stolicy Apostolskiej na Konferencji Genueńskiej) list otwarty. Treść listu podana do wiadomości wszystkim posłom na konferencji, akredytowanym przy Watykanie. W skrócie brzmi ona jak następuje: Ojciec Święty oświadcza, że uważa za swój obowiązek bezstronny głos w chwili, w której świat stoi przed nowym rokowaniem dyplomatycznym. — Ojciec Święty błaga tych wszystkich, w których rękach leży losy narodów, ażeby wszystkie kwestje, które są przedmiotem rozważań, badano w duchu chrześcijańskim, jeżeli dłużnik da istotnie dowód dobrej woli, jeżeli dłużnik się na bezstronny sąd w sprawie jego możliwości płatniczej i zobowiąże się podlegać kontroli, to słuszność oraz interesy wierzycieli nie powinny być w tym wypadku wskazywać na to, że w tym wypadku, czego nie mógłby dać dowodu, wyczerpania swych zasobów, oraz siły i siły. — Jest rzeczą sprawiedliwą również

Pod jarzmem pruskim.

"Berliner Tageblatt" z 28 czerwca zamieszcza pełny tekst mowy wygłoszonej przez posła polskiego Baczewskiego w sejmie pruskim. Pesel polski przytacza znowu szereg faktów dotyczących uposiedzenia Polaków w Niemczech i porównywa położenie Niemiec w Polsce. W Niemczech nie istnieje ani jedna szkoła polska, podczas gdy w Polsce jest 1500 szkół niemieckich. Na zaprzeczenie ze strony prawicy mówca przytoczył artykuł gazety niemieckiej „Deutsche Allg. Ztg.“ w którym korespondent tego pisma zdający sprawozdanie z kongresu nauczycielstwa szkół niemieckich w Polsce odbytego w Łodzi zaznacza, iż w kongresie tym brała udział bardzo wielka liczba nauczycieli szkół niemieckich w Polsce. Sprawozdanie to jest najlepszym dowodem istnienia wielu szkół niemieckich w Polsce. Mówca podniósł w końcu, iż pod tym względem uposiedzeni w Niemczech są również Duńczycy i Łużycanie, bo nie mają szkół narodowych.

Sprawiedliwy wyrok.

Główny Urząd Likwidacyjny komunikuje: Mieszany Trybunał polsko-niemiecki w Genewie w składzie prof. Morisuda jako prezesa, prof. J. Naniszkiwicza jako przedstawiciela Polski i dr. F. Scholza jako reprezentanta Niemiec w czasie pierwszej sesji trybunału od 16 do 22 maja br. wydał następujący wyrok: 1. Odrzucił wszystkie wnioski v. Tiedemanna, Zgrensky'ego i innych do państwa polskiego o zawieszenie likwidacji ich majątków, wyznaczenie neutralnych biegłych do oszacowania tych majątków i innych, wychodząc z założenia, że rząd polski ma prawo swobodnego przeprowadzania likwidacji na swem terytorjum. 2. Odrzucił zarządzenie Radezki i 78 innych obywateli niemieckich wyznaczenia przez trybunał mieszany biegłych dla oszacowania majątków z powodów, podlegających likwidacji na podstawie art. 297 Traktatu wersalskiego, wychodząc z założenia, że trybunał mieszany nie może interwenjować w postępowaniu likwidacyjnym rządu polskiego, któremu przysługuje prawo przeprowadzenia likwidacji zgodnie ze swoimi ustawami. 3. Odrzucił pretensje obywatela niemieckiego Buecheila, o zwrot skonfiskowanych monet złotych i srebrnych przez władze polskie na podstawie dekretu z dnia 4 lutego 1919 w chwili przejścia powoda przez granicę polsko-niemiecką. 4. Postanowił, sądząc przygotowawczo, wyznaczyć ekspertyzę w odniesieniu do sprawy obywatela niemieckiego Heyssena.

Podatek majątkowy.

Jednym z zasadniczych środków napraw skarbu jest pobranie podatku majątkowego, którego wpływ ma posłużyć na pokrycie nadzwyczajnego deficytu w latach: 1923, 1924 i 1925, odpowiadającego wydatkom wojskowym, oraz wydatkom na odbudowę kraju. Projekt podatku ma charakter jednorazowej daniny majątkowej. Kto podlegać będzie podatkowi? Główne zasady podatku według planu opracowanego przez ministerstwo skarbu i wniesionego na radę ministrów, są następujące: podatki mają podlegać zarówno osoby fizyczne jak i prawne. Zwolnione są od podatku osoby, których majątek nieruchomy i ruchomy nie przekracza 2000 złotych, oraz osoby, których jedynym majątkiem są meble i inne ruchomości, służące do osobistego użytku, o ile ogólna ich wartość nie przekracza 5000 złotych. Przedmiotem opodatkowania jest cały majątek osoby opodatkowanej po potrąceniu długów i ciężarów, według stanu z dnia 1 lipca br.

Stopa podatkowa.

Stopa podatkowa rozpoczyna się od 2 proc. i dochodzi do 10 proc. przy wartości majątku ponad 10 milionów złotych.

Sposób ściągania podatku.

Podatek ma być płacony w 5 ratach półrocznych: w grudniu 1923 r., w czerwcu i grudniu 1924 r., oraz w czerwcu i grudniu 1925 r. Urzędem, wymierzającym podatek, są komisje szacunkowe przy władzach podatkowych pierwszej instancji. Jedynie osobom prawnym, obowiązanych do publicznego składania sprawozdań, podatek wymierzają izby skarbowe, ze względu na konieczność przeprowadzenia szacunku w większości wypadków na miejscu, projekt przewiduje utworzenie podkomisji szacunkowych, do których ma należeć zbieranie danych co do wartości majątku i opracowanie projektu oszacowania. Podkomisje te będą utworzone bądź dla poszczególnych odcinków powiatowych okręgu wymierzającego, bądź dla poszczególnych klas majątków. Oszacowanie majątków będzie mogło być dokonane w ciągu 1924 r., przeto plan ustawy przewiduje pobranie rat zaliczek w wysokości jednej piątej podatku tymczasowo obliczonego od wartości majątku podanej w zeznaniu przez płatnika. Zaliczki mają być płacone w terminach płatności podatku tak długo, do-

półki płatnik nie otrzyma zawiadomienia o ostatecznym wymiarze podatku. Wyrównanie rat zaliczkowych dokonano przy ostatecznym wymiarze podatku.

Przypuszczalne wpływy z podatku.

Prowizorycznie obliczone przypuszczalne wpływy z podatku mają się przedstawiać w sposób następujący: Według tymczasowych danych ogólna wartość majątku narodowego wynosi 24,4 miliardów złotych. Od tej sumy winno się jednak potrącić wartość majątków nie przekraczających 2 000 względnie 5 000 złotych, a z drugiej strony należy tu dodać wartość majątków znajdujących się na Wileńszczyźnie i na Górnym Śląsku, gdyż obszary te nie zostały w powyższym obliczeniu uwzględnione. Ponieważ przeto ogólna wartość majątku podlegającego opodatkowaniu w całym państwie można ustalić na kwotę 25 miliardów złotych, dalej ponieważ stopa podatkowa wynosi od 2 do 10 proc., a znaczna większość majątków mieści się w granicy wartości od 2 000 do 200 000 złotych, należy przyjąć jako przeciętną stopę obciążenia podatkowego, 3 proc. — przypuszczalny więc wpływ z podatku majątkowego wynosić powinien 750 milionów złotych.

Z obrad sejmowych

dnia 28 czerwca 1923.

Unieważnienie mandatu.

Przewodniczący wicemarszałek Osiecki doniósł Izbie, że Prezes Sądu Najwyższego zawiadomił o unieważnieniu przez Sąd Najwyższy mandatu posła Włodzimierza Kalinowskiego (Klub Białoruski).

Amnestja.

Po przemówieniach posłów Gruszki, Bitnera i ks. likowa przystąpiono do głosowania nad projektem ustawy o amnestji w trzecim czytaniu.

Całą ustawę w trzecim czytaniu przyjęto.

Honorowe uposażenie Prezydentów Rzplitej.

Przystąpiono do projektu ustawy o honorowym dożywotnim uposażeniu byłych Prezydentów Rzeczypospolitej.

P. Zdziechowski (ZLN.) Ustawa niniejsza przyznaje ustępującym Prezydentom uposażenie 1. stopnia służbowego i odpowiednio zaopatrzenie wdowie i sierocie jego rodzinie. W razie wstąpienia byłego Prezydenta do służby państwowej ma on wybór między uposażeniem honorowym a służbowym. Odnosi się to także do wypadku wybrania byłego Prezydenta do Sejmu lub Senatu. Osobny artykuł przyznaje te prawa także Naczelnikowi Państwa powołanemu na to stonowsko uchwałą Sejmu Ustawodawczego dnia 20 lutego r. 1919. Ustawę przyjęto w drugim i trzecim czytaniu.

O uznanie zasług p. J. Piłsudskiego.

Pos. Dębski zgłosił w imieniu PSL i NPR, wniosek następujący:

„Sejm stwierdza, że marszałek Józef Piłsudski, jako Naczelnik Państwa i Naczelnik Wódz zasłużył się Narodowi. Uchwała ta winna być wydrukowana w Dzienniku Ustaw i opublikowana w gminach miejskich i wiejskich“.

Wicemarszałek Osiecki: Przystępujemy do głosowania. Proszę tych Panów Posłów, którzy są za wnioskiem p. Dąbskiego, aby powstał z miejsca.

Wstają posłowie z PSL, Wyzwolenia, NPR, Grupa p. Dąbskiego, PPS, i mniejszości narodowych. Rozlegają się okrzyki: Niech żyje Piłsudski i brawa. Cała prawa strona Izby siedzi.

Pod adresem prawicy zaczynają padać z lewej strony okrzyki i wymysły.

Pos. Polakiewicz (Gr. p. Dąbskiego): Ha! ha!

Pos. Rudziński (Wyzwolenie): Dla nich zasłużył się Niewiadomski!

Ponieważ wielu posłów z lewicy nie było obecnych na sali i Prezydium miało wątpliwości, czy stoi większość, wicemarszałek Osiecki zarządził głosowanie przez drzwi. Zarządzenie to wywołało nową burzę niezadowolenia ze strony wyzwolenia i PPS, skierowaną w tym wypadku przeciw wicemarszałkowi Osieckiemu.

Głosy na lewicy: Niema wątpliwości, stoi większość!

Pos. Polakiewicz: To skandał!

Po głosowaniu okazało się iż za wnioskiem głosowało 162 posłów, przeciw 88. Wniosek został przyjęty.

Pos. Polakiewicz (do prawicy): Pomnik hańb!

Gdy wicemarszałek Osiecki chciał przystąpić do dalszych obrad, na ławach Wyzwolenia zerwała się burza.

Pos. Rudziński: Co to jest, żeby tak ważną uchwałę przemycać. To jest akt doniosły. Niech przewodniczący marszałek.

Wśród ciągłej wrzawy swych kolegów z Wyzwolenia pos. Baginski stawia wniosek o przerwanie posiedzenia i zwolnienia Konwentu Senjorów.

Wicemarszałek Osiecki: W jakim celu? Nie widzę powodu do zwolnienia Konwentu. Natomiast sam wniosek o krótką przerwę poddaję pod głosowanie.

Za wnioskiem pos. Baginskiego oświadczyło się jedynie Wyzwolenie, PPS, i mniejszości. Wniosek upadł.

Wicemarszałek oświadcza, iż Izba sobie nie życzy przerwania posiedzenia.

Pos. Wyrzykowski (Gr. p. Dąbskiego): To nie będzie posiedzenia.

Wicemarszałek: Proszę Wyrzykowskiego prosić o spokój. Przystępujemy do dalszych obrad.

Pos. Putek (Wyzwolenie): Zarządzenia Pana Wicemarszałka w sprawie głosowania nad wnioskiem pos. Baginskiego nikt w Izbie nie słyszał, dopiero teraz dowiadujemy się o głosowaniu! Ponawiamy wniosek, albowiem nie jesteśmy zadowoleni z formy prowadzenia obrad.

Wicemarszałek Osiecki: Panowie będą łaskawi umożliwić prowadzenie obrad. Wniosek posła Baginskiego poddałem pod głosowanie. Panowie twierdzą, że nie słyszeli. Poddaję go drugi raz pod głosowanie.

I tym razem tą samą większością wniosek posła Baginskiego odrzucono.

Pos. Rudziński: Niech Pan Marszałek z urzędu przerwie posiedzenie.

Wicemarszałek Osiecki: Proszę Rudzińskiego zachować spokój. Przystępujemy do głosowania nad projektem ustawy o opiece społecznej.

Wrzawa, bicie w pulpity i tupanie nie ustają. Wyzwolenie i PPS awanturą nadal.

Pos. Rudziński: Nie będzie posiedzenia!

Wśród ogłuszających wrzawy p. Kozłowski (ZLN.) zgłasza poprawkę do art. 8 i 17. Słów jego nie słychać.

Wicemarszałek Osiecki: Panowie Izba nie może zeznać unemożliwić obrady, ale Izba oświadcza przeciw temu.

Wrzawa nie ustaje.

Wicemarszałek Osiecki: Wobec uniemożliwienia obrad, przerywam posiedzenie na 5 minut.

Po przerwie.

Po przerwie przystąpiono do dalszej nad projektem ustawy o opiece społecznej.

Po przemówieniach posłów Janeczka, Kozłowskiego, Popowskiego i Praussowego, ustawy przyjęto w drugim czytaniu z paru poprawkami.

Następnie po przemówieniach sprawozdania Komisji Izba przyjęła następujące projekty:

o podwyższeniu wkładki państwowej w Kasie Spółek Rolniczych do 6 miliardów, a w Skarbu do 50 miliardów (w 2 i 3 czytaniu).

o ratyfikacji układu polsko-niemieckiego w sprawie dostaw surowców i półfabrykaty miedzi (w 2 i 3 czytaniu).

o podwyższeniu wkładki państwowej w Kasie Spółek Rolniczych do 6 miliardów, a w Skarbu do 50 miliardów (w 2 i 3 czytaniu).

o ratyfikacji układu polsko-niemieckiego w sprawie dostaw surowców i półfabrykaty miedzi (w 2 i 3 czytaniu).

o państwowych stypendjach oraz innych pomocy dla młodzieży akademickiej (w 2 czytaniu).

o upoważnieniu Zarządów gmin do zajmowania wszelkich lokali na cele powiatowej nauki (w 2 czytaniu).

projekt noweli do ustawy o kasach chorych (w 2 i 3 czytaniu).

Pozatem przyjęto wniosek w sprawie nagród w b. zaborze rosyjskim, w sprawie nagród przez Rząd aktu fundacji ks. Lubomirskiego i im. Ludwika i Anny Helców w Krakowie.

Na członka Komitetu Dyrekcyjnego PKO brała p. Gruszkę (PSL.-Piast).

Następne posiedzenie 23 lipca o godz. 10.

Do tego czasu Komisja Rolna ma zatwierdzić projekt ustawy o kredycie 10 miliardów na pomoc rolnictwu w okresie działalności Ministra Reform Rolnych, o osadnictwie oraz o opłatach za zwierzęta w obrocie handlowym. Komisja Budżetowa ma zatwierdzić projekt ustawy o podwyższeniu emisji, oraz o funkcjonariuszy państwowych. Komisja Finansów komunalnych oraz biletach złotych w obliczeniach. Komisja ochrony bezpieczeństwa na wypadek bezrobocia, Komisja myślowa sprawę zakazu wywozu drzewa.

J. I. Kraszewski.

62

Na królewskim dworze.

(CZASY WŁADYSŁAWA IV.)

— A co? panna powraca nam! — odezwał się, mugając.

— Tylko nie na dawne miejsce moje — uśmiechnęła się Bietka — tamtego już miałam dosyć.

— Daj Boże, aby z francuzami lepiej było — dodał Benedyk, przystępując bliżej — daj Boże, ano niech mnie panienska z sobą otwarcie mówić pozwoli.

— A cóż mi powiedzieć chcesz?

— Że pannie ani tu, ani tam miejsca sobie szukać nie potrzeba — szepnął, oglądając się, Nesteracki, bo nie chciał, aby go pochwycono na tej rozmowie.

— Zaszłesałeś pewnie, że mam ojca i że mogłabym wrócić do niego? — spytała Bietka.

— Al nie! Jam tam o ojcu jak nie wiem i kiedy go tak długo nie było, to ja na niego niewiele rachuję, ale... pannie łatwo wyjść za mąż i być u siebie panią w domu.

Bietka się śmiać zaczęła.

— Za kogo? za was panie Benedyk?

Zocerwieniła się mocno Nesteracki.

— Panna sobie myślisz, że Benedyk nic nie wart, bo flamskiego sukna i atlasów nie nosi — rzekł — a on może więcej ma w kieszeni, niż nie jeden z tych, co się złotem lancuchami czwanią!

— Cóż z tego? — podchwyciła Bietka — albo to się pieniądże poślubia?

Nesteracki stał długo niemy. Nie pojmował naprzód, jak można było lekceważyć pieniądze, potem obraził się, że jego nie szacowała nic.

— A jam nic nie wart? — spytał.

Dziewczę popatrzyło na niego długo, zrobiło minę dziwną, ukloniło się i pierzchnęło.

Benedyk stał długo i nie mógł przełknąć danej mu nauki.

Odepchnięty, brał na kiel.

— Co ona sobie myśli! — zawołał w duchu — gdybym chciał, to ją tak czy owak mieć będę.

Na dworze nie się długo nie może ukryć, zaraz więc zaczęto mówić o Nietykszy, którego tu dobrze znano, bo z ks. Radziwiłłem zawsze prawie przychodził, należąc do jego najlubiejszych dworzan.

Nesterackiemu któryś z dłużników szepnął:

— Co ty się darmo durzyć będziesz tą dziewczyną. Balamutka jest, a teraz Nietyksza u niej na kółku. Ten, słysze, nie ubogi a i książę go proteguje, ożeni się z nią. Królowa ją lubi i wyposaży, co tobie o niej myśleć gdzie się tobie mierzyc z Nietykszą!

Ile razy tak Nesterackiemu zadawano jego ekstrakcyjne mały i położenie na dworze żadnego niemające znaczenia, mało mu krew nie tryskała oczyma. Burzył się, jakby chciał kłam zadać tym, co go tak posponowali, ale przypomniawszy sobie potrzebę milczenia, dusił w sobie co miał już na ustach.

Obawiał się pochwalić z tem, co miał, aby go nie pytano jak się dorobił i nie korzystano z jego dostatków, gdy mu z ubóstwem pozornym wygodnie było.

Komornicy drudzy i dworzanie wprawdzie domyślali się, że musiał mieć sporo uzbieranego grosza, ale nie przewidywali wcale jak dalece był zamożnym. O swoich posiadłościach nie mówił nigdy.

Zaraz po przybyciu królowej, Amanda, czując pod boki Bietkę i bojąc się, aby ona jej nie szkodziła, przedsięwzięła koniecznie jej się ztąd pozbyć. Spróbowała, naprzód podszeptać królowi, aby na królowej wymógł jej oddalenie.

Król zaś nigdy żadnego pięknego dziewczęcia ze dworu swego usuwać nie dozwalał. Lubił bodajby popatrzeć na nie. Bietka zaś dla tego miała pewne względy u niego, że ją lubił królewicz.

Na pierwszą więc insynuację potrząsnął głową.

— Ja się w to nie wdaję! — zamruczał — co mi tam jeden ten fartuszek ma zawadzać.

Zagadnęła o nią potem Paca. Pac utrzymywał wprost, że na samym początku, gdy jeszcze nikogo nie znali, a najmniej królowę, dla Bietki się zadzierać, wciskał tam było wcale nierozumnie.

— Ale ta zmija tu... zobaczysz nas wszystkich wyzienie! — wołała niemka.

— Królowa nie może nic — zawołał, śmiejąc się, Pac — a ty chcesz, aby ona tu coś mogła?

Słuchać więc nie chciał.

Myśl rozpacziła i szalona przyszła w nocy pannie Amandzie, powiedziała sobie niech ją Nesteracki wykradnie i precz wywiezie. To najlepszy czas, na dworze nieład, ludzi nowych wiele, nikt zresztą nie będzie dbał o to. Zakochany w niej do szaleństwa, pieniądze ma, pomocników znajdzie, co łatwiejszego jak zaszkok zrobić na nią i wywieźć ją precz. Ma

tam gdzieś w lasach posiadłości jakieś, tam: Książd ma każdy słub da, a jej się dziemi.

Myśl ta utkwiała w niej.

Wstała z nią z rana, a choć jak zwykle co po nocy się wydawało możliwym, we dnie nie się jej prezentowało, nie odstąpiła od zamierzonego kazala zawałać Nesterackiego.

Po krótkim wstępie, wprost go się spytała: — Zawsze ty szalesz za tą dziewczyną? — Ja wiem, że głupi — zamruczał — a co to pomoże! co to pomoże!

— Czemuż nie starasz się o nią?

— A jak? — zapytał Benedyk — ja jej ożenię się z tobą, mam pieniądze... w oczu sknęła. Ona ma Nietykszę.

— Nietyksza się z nią nie ożeni — Amanda.

Nesteracki z tych urwanych słów i zmiarkował, że panna Amanda nie jego, interes w ten miała, aby się ztąd pozbyć Bietki.

— Trudna z tym koziołkiem sprawa — Niemka się zbliżyła do niego o krok i rzuciła.

— Co to porwać jej nie mozesz? Ktoś upomni? Kto tu postrzeże, czy ona jest czy nie?

— Mówią, że królowa... — Al plotki — przerwała Amanda — laby o czem myśleć, żeby się takimi dziełami zajmowała.

Nesteracki stał zadumany, a potem pomyślał: — Dwa lata temu, panna pamięta? — ja ze dworu porwał Szalwajski... — Zarumieniła się Amanda, bo jej to nie było, że król bardzo się gorąco zajmował tą dziewczyną.

Emilja.

Zmarszczyła brwi.

— Panna wie co się Szalwajskiemu stało? — kończył z westchnieniem. — Dogonił go z... — dał śmiać.

Ręką posunął po gardle.

— Nie, tego ja nie chcę, nie — zamruczał — Tu się tego niema co obawiać — naprzód, że schwytałbyś się nie dać, a... — obchodzi.

— O! o! a Nietyksza, a za Nietykszą Radziwiłł... — (Ciąg dalszy nastąpi.)

Z całej Polski.

— **Wstrzymanie wydawania paszportów zagranicznych.** Rozpoczęta kampanja stabilizacji marki zwróciła uwagę naszych władz, aoy ograniczyć do minimum zbędne zapotrzebowanie walut obcych przez obywateli polskich dla ich prywatnej potrzeby. Władze zarządzenia w tej mierze w swej konsekwencji spowodowały zastosowanie pewnych ograniczeń wyjazdów obywateli polskich za granicę. Cyfrowo bowiem dane wykazują, że przy 1000 paszportów wydawanych codziennie, najmniej osiem do dziesięciu milionów marek polskich pochłania jedynie zakup obcej waluty dla celów agrarnych podjętych obywateli polskich.

— **W pościgu za paszportami walutowymi.** Akcja prowadzona od pewnego czasu przeciw spekulantom giełdowym w ciągu soboty i niedzieli była pomyślnie wynikiem. Skonfiskowano znowu 1500 dolarów, 50 milionów marek i kilka kilogramów srebra. Aresztowano także kilku spekulantów z czarnej g. eldy. Wszyscy są z pochodzenia żydzi.

— **[Bomba w Częstochowie.** Onegdaj przed południem została podłożona bomba w Częstochowie pod dom, w którym miesi się P. K. U. Bomba nie eksplodowała, gdyż zapalony lont z powodu wadliwości materiału zgasł. Skład bomby nie był tego samego rodzaju co bomby warszawskie. Policja zawiadomiona przez wojskowskę ujęła jednego bardzo podejrzanego osobnika. Po przeprowadzeniu zaś pierwszostkowych dochodzeń zostało zarządzane aresztowanie szeregu innych podejrzanych osób.

— **Samobójstwo hr. Ronikierowej.** W Warszawie przy ul. Widok nr. 6 zamieszkiwała 76-letnia Wanda hr. Ronikierowa, matka Bohdana Ronikiera, skazanego w swoim czasie na długoletnie ciężkie roboty za zabójstwo Stasia Chrzanowskiego. Przed paru dniami do reżisierki przybyła ze wsi żona Bohdana p. Ksawera Ronikierowa z objawami silnego rozstroju nerwowego. Zaniepokojona starszka siedziała synową w obawie, by ta nie popełniła jakiegoś szalonego czynu. W niedzielę jednak p. Ksawera Ronikierowa weszła do sypialni reżisierki, zamykając za sobą drzwi na klucz. Po chwili starszka usłyszała dochodzące z zamkniętego pokoja jęki, a gdy przy pomocy służby i ślusarza zdołano otworzyć drzwi, znaleziono nieszcześliwą wędziącą pomiędzy szalami, przykryta różnemi ubraniami i bielizną, z zaciśniętym dookoła szwi sznurkiem od gorsetu, które natychmiast przecięto. Desperatka jednak popadła zaraz w gwałtowny atak nerwowy, w którym usiłowała udusić się rękoma.

W parę godzin po przewiezieniu do szpitala Jana Bogoego hr. Ronikierowa wśród okropnych męczarni zmarła. Istnieje przypuszczenie, że niezależnie od uduszenia, denatka zaryła też trocizny, gdyż w pokoju jej mieszkała wielka ilość trocizny i jodiny.

— **Hajtm Rosenfeld strzela sobie w łeb.** Na niepokojące walutowe zdarzeń się niedawno wypadki wiedeńskie charakterystyczny. Hajtm Towarzystwa Osobnego „Przebieg w Równie Halm Rosenfeld posiadał pół miljarde mk. polskich walut gotówką. Gdy doła doszedł w Nowie Halm Rosenfeld, zaczął w Warszawie żydowskiego posłańca zapłacić na dalszej wyższe dolara i nabył ze posiadanej gotówką dolarów. — Na drugi dzień dolar spadł o połowę, po kilku zaś dniach do 98 tys. mk. Rosenfeld uznał że jest zbrakim, dobił rewolwera i strzelił sobie w skroń. Śmierć nastąpiła na miejscu. — Gdyby tak wszyscy handlarze walutami zechcieli postąpić, to naród polski zostałby uwolniony od tłoczącej go amory. Handel walutami i akcjami jest bowiem jedną z głównych przyczyn naszego trudnego położenia gospodarczego. Liczba walutowa odzłaga ludzi od rzetelnej pracy w handlu, przemysle i innych polach gospodarczych. — Możnaż każde miasto wypożyczało rewolwery bezpłatnie waluciarzom, by poszli śladami Rosenfelda. Warto im także sprawić bezpłatny pogrzeb.

— **Mąż 6 żon.** Onegdaj ujęto w pobliżu Warszawy żyda, który ożenił się już 6 razy, nie rozwodził się z żadną żoną. 5 razy brał ślub w okolicy Grodna 6 ty raz w Warszawie. Z żonami temi ma także dzieci. Każdą z nich okradł przed porzuceniem.

Ze świata.

— **Prowokacyjna odezwa hakatyistów.** Z okazji rocznicy podpisania traktatu wersalskiego niemiecki Oismarkverein wydał odezwę, w której przypomina, że traktat ten wydał Niemcom cześć P. us Wschodnich, Prus Zachodnich, prowincje poznańską i Górny Śląsk, wbrew wynikowi plebiscytu. Odezwa wyraża protest przeciw tym gwałtom i zapowiada, że protest ten będzie podnoszony tak długo, dopóki nie stanie się za dość sprawiedliwości i dopóki ziemie szczerze niemieckie nie złączą się z ojczyzną.

— **Wybuchy Etny ustały.** W okolicy Etny panuje obecnie zupełny spokój, przyczem odnosi się wrażenie, iż wybuchy Etny wyzerpały się całkowicie. Mieszkańcy okolic wracają masowo do swoich siedzib. Premier Mussolini cofnął wydane uprzednio zezwolenie na tworzenie organizacji pomocy pieniężnej dla ludności dotkniętej katastrofą. W Rzymie w ciągu czterech sekund dało się odczuć lekkie trzęsienie ziemi, które wszakże nie spowodowało żadnych szkód.

— **Upały i burze w Ameryce.** Gdy a ma nie może przedrzeć się przez napływające wiatr chmur i ludzie drżą z zimna — w Ameryce panują upały, odczuwane dotkliwie zwłaszcza mieszkańców miast tak gęsto zaludnionych, jak Jork lub Boston. Pod wpływem upału, przebiegającego 30 stopni C., zdarzają się liczne przypadki rażenia słonecznego, a w niektórych miejscach pozamykano szkoły ze względu na upał zbyt wielkiego nie łagodza nawet wybuchające często różne burze z wyładowaniami elektrycznymi, wyjącejmi znaczne szkody. Z Nowego Jorku do o licznych wypadkach uderu słonecznego, mian zanotowano 20 wypadków w Nowym Jorku, 15 w Ohio, 9 w Chicago, a 5 w Bostonie. Ruch na jach elektrycznych podmiejskich musiano wstrzymać z powodu upału stopły się izolacje przewodów elektrycznych. (1) Wiele fabryk zawiesiło pracę.

— **Krewka kobieta.** Z Londynu donoszą, wczorajszym posiedzeniu Izby Gmin doszło do gólnego wydarzenia. Oto posłanka konserw. Lady Astor, jedna z trzech kobiet w Izbie Gmin, padła w wielki gniew z powodu odrzucenia jej w sprawie ograniczenia spożycia alkoholu, a przemówienia posła Banburys'a, który oświadczył przeciw projektowi ustawy, lady Astor rozplakana i z pięściami rzuciła się na przemawiającego posła.

Kurs giełdy warszawskiej.

z dnia 3 lipca 1923 r.

Dolary St. Zjednoczonych	.....
Funty angielskie	.....
Marka niemiecka gotówką	.....
.....	.....
.....	.....
Franki francuskie	.....
Franki szwajcarskie	.....

Z ramienia Tow. Czytelni Kobiet odbędzie się w środę, dnia 4 lipca o godz. 8-mej wiec oświatowy.

Z referatem przybywa przewodnicząca Zjednoczonego Związku Kobiet katolickich na byłą dzielnicę pani Stanisławowa Rzepecka z Poznania. O liczny udział wszystkich, tak mężczyzn jak i niewiast proszą

W niedzielę, dnia 1 lipca br. zmarła nagłą śmiercią nasza kochana córka i siostra

ś. p.

Marja Pastusiakówna

w 18 roku życia, o czym donoszą w ciężkim smutku pograżeni

rodzice i rodzeństwo.

Eksportacja zwłok do kościoła w Baranowie odbędzie się w czwartek o godz. 10 przed poł., następnie pogrzeb.

Nowy Mroczew, dnia 1 lipca 1923 r.

Najnowszy Wielki Rozkład Jazdy

Polskich Kolei Państwowych oraz kolejek podjazdowych Rzeczypospolitej Polskiej z objaśnieniami, spisem stacyj, połączeniami z zagranicą i specjalną mapą do nabycia

w Drukarni Spółkowej w Kępnie.

Cena 18000 mkp.

Obelgę

zreconą na urzędnika celnego Józefa Mikołajczyka najniższemu odwołując.

Kowalczyk Michał, Mechanik.

Zgubione papiery wojskowe

na stacji Bolechowo dnia 20 VI 23 na nazwisko JERZYK WAWRZYN kapral z Nowego Mrocznia unieważnia się.

677

Gimnazjastów

1. klasy

przyjmuje na stancję. Sumienny inżynier nadzór, ewtl. pomoc w nauce.

Zgłoszenia przyjmuje eksp. N. P. L. pod nr. 672.

Do sprzedania

waga

do ważenia mąki

i 1 waga stołowa.

Schlesinger, 675 Kępno, ul. Krótka.

Licytacja przymusowa.

W sobotę, dnia 7 lipca br. o godz. 3 po poł. sprzedam w Kępnie ul. Sienkiewicza nr. 80. I. p. r. jeden garnitur koszykowych mebli, biurko z krzesłem, stół, cztery krzeselka, siedem obrazów, zegar i dwa garnitury firan najwięcej dającym za gotówkę. 674

Obejrzeć można 10 minut przed sprzedażą.

Klaus, kom. sąd w Kępnie.

100000 mk. nagrody

temu, który mi zwróci torebkę z narzędziami lek. zgubioną w drodze z Zosina-Hanulin do Krąków. Zgłoszenie do eksp. N. P. L. pod nr. 679.

Pomocnik krawiecki

może się zgłosić. 670

Karol Schönfeld, Kępno, ul. Poniatowskiego

Zgubiono

dnia 2 lipca w Kępnie rejestr pomiarowy gruntów wsi Okalew. Znalazcę uprasza się o łaskawe zgłoszenie takowego w ekspedycji N. P. L. pod nr. 676.

Licytacja na polowanie gminy Rzetnia

odbędzie się w poniedziałek, 16 lipca br. o g. 4 popoł. w urzędzie sołectkim. 664

Pawlak, sołtys.

Bilety

na przedstawienia i zabawy w blokach po 100 w różnych kolorach ma na sprzedaż po cenie 2000 mk. za blok.

Drukarnia Spółkowa w Kępnie.

Jedna ŻNIWIARKA

fabrykat „Eckert“ korzystnie na sprzedaż

Ludwik Cebulak

Fabryka maszyn — Plugi parowe

Warształ reparacyjny.

KEPNO — Pozn.

Od 1. sierpnia br. jest w gminie katolickiej objęcia posada

GRABARZA

Zgłoszenia piśmienne uprasza się do kancelarii proboszczowskiej.

Dozór kościoła katolickiego w Kępnie

Licytacja.

W poniedziałek, dnia 9 lipca o godz. 10 przed poł. w Urzędzie Celnym na dworcu w Kępnie będą sprzedane

278 kg. cukru,

19 par sandałów,

5 płaszczy

w drodze publicznej licytacji, najwięcej dającym za gotówkę.

Urząd Celnym

50000 mk. nagrody

z wyznaczeniem za oddanie zgubionej przegazniennie w Olszowie dubeltówki. 671

Słowik, Kępno skład cygar.

Mala posiadłość z chlewem, stodołą oraz 3 morgi ziemi do sprzedania.

Ignacy Szubert, Trzebień pow. Kępno.

uczni

poszukuje Maks Reichel Kępno

UCZNI

biegłego w rachunkach i poprawnej pisowni skiej przyjmie Stara Drogerja F. Adamowicz nast. K. Tomaszewski